

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

Кафедра Менеджменту і маркетингу в міському господарстві

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету ІЕМ

(Ткачов В.О.)

(ПІБ)

2014 року

М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП. 050-051 Економіка будівництва

галузь знань 0601 Будівництво і архітектура

напрямок підготовки 6.060101 «Будівництво» фахове спрямування

«Теплогазопостачання та вентиляція»

факультет Інженерної екології міст

2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма з дисципліни «Економіка будівництва» для студентів за напрямом підготовки 6.060101 «Будівництво» фахове спрямування «Теплогазопостачання та вентиляція».

Розробники: доцент кафедри менеджменту та маркетингу у міському господарстві Колесник Т. М.

Тимоф

Робочу програму схвалено на засіданні випускової кафедри експлуатації газових і теплових систем.

Протокол від “ 26 ” 09 2014 року № 9

Завідувач кафедри *Капцов* (Капцов І.І.)

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О. М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. №46-01.

Методист НМВ *Григоренко* “ 29 ” 12 2014 р.

© ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2014

© Т. М. Колесник, 2014

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників ↓↓↓	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів <u>2,5</u>	Нормативна	Рік (роки) підготовки	
		4-й	5-й
		Семестр(и)	
		7-й	10-й
Загальна кількість годин – 90	Галузь знань 0601 Будівництво і архітектура Напрямок підготовки 6.060101 Будівництво	Лекції:	
Модулів – 1		15 год.	6 год.
		Практичні:	
Змістових модулів (ЗМ) – 2		15 год.	-год.
		Лабораторні:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2		Фахове спрямування: <u>Теплогазопостачання та вентиляція</u> Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>Бакалавр</u>	Самостійна робота:
	60год.		84год.
			18 год.
	Вид контролю:		
	залік		залік
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ) <u>контрольна робота (заочна форма навчання)</u> з дисципліни «Економіка будівництва» (назва)			

Питома вага кількості аудиторних годин в загальному обсязі дисципліни для денної форми навчання становить 40 %;
для заочної форми навчання становить 10 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1 Метою викладання навчальної дисципліни «Економіка будівництва»

є:

Формування у майбутніх фахівців теоретичних знань та практичних навичок оцінювання економічних явищ і процесі суспільного життя, оволодіння методами економічного аналізу.

2.2 Основними завданнями вивчення дисципліни «Економіка будівництва» є:

Основними завданнями, що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни є:

- збирання, перевірка та оцінювання економічної інформації;
- зведення та групування матеріалів економічних розрахунків, виявлення зв'язків між окремими явищами та процесами, встановлення його структури;
- техніка обчислення узагальнюючих економічних показників ;
- економічна оцінка однорідності зібраного економічного матеріалу;
- показники виробничої програми і виробничих потужностей;
- проектну та інвесторську документацію;
- методику складання кошторисів на будівництво;
- економічний зміст попиту, пропозиції; ринкової, тендерної, договірної ціни.

1.3 Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- що вивчає економіка будівництва та яке її місце у житті суспільства.
- показники виробничої програми і виробничих потужностей.
- проектну та інвесторську документацію.
- методику складання кошторисів на будівництво.
- економічний зміст попиту, пропозиції; ринкової, тендерної, договірної ціни.
- основні напрямки науково-технічного прогресу.
- оцінку ефективності інвестицій і інновацій.
- організацію, нормування і системи оплати праці.
- групування витрат і калькулювання собівартості.
- фінансові показники підприємства.
- основи аналізу господарської діяльності.

вміти :

мати компетентності :

- працювати з основними джерелами статистичної інформації;

– застосовувати основні напрями і перспективи застосування економіки на підприємствах, в фірмах установах та організаціях.

– аналізувати за допомогою економічних методів економічну та соціальну кон'юнктуру, а також ряди динаміки економічних та соціальних показників.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години 2,5 кредитів ЄКТС.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Економіка будівництва

Змістовий модуль 1. . Економічна модель діяльності будівельної організації.

Тема 1. Економічна модель діяльності будівельної організації.

Сутність і значення економіки будівництва. Інвестиційна діяльність у капітальному будівництві. Організаційна структура і форми капітального будівництва.

Тема 2. Виробнича діяльність підприємств

Планування виробничо-господарської діяльності будівельної організації. Формування виробничої програми будівельної організації. Виробничі потужності і економічна ефективність їх використання.

Тема 3. Виробничі фонди будівельної організації

Економічна природа основних фондів. Класифікація, склад і структура фондів. Методи оцінки. Облік основних фондів. Первісна вартість. Переоцінена вартість.

Фізичний і моральний знос. Види амортизації. Прискорена амортизація. Ремонт фондів. Зменшення корисності. Ліквідаційна вартість.

Тема 4. Трудові ресурси і оплата праці в будівельній організації

Трудові ресурси, їх склад, порядок планування. Професія, спеціальність, кваліфікація, категорія персоналу. Облік кадрів. Розрахунок чисельності.

Форми та системи оплати праці. Тарифна сітка, тарифні ставки й оклади. Відрядна заробітна плата. Колективні і контрактні системи оплати праці. Дивіденди. Сполучення матеріальних та моральних стимулів до праці.

Нормування праці. Норми часу, норми виробітку, розцінки. Показники виміру продуктивності праці. Шляхи і резерви підвищення ефективності використання робочої сили.

Змістовий модуль 2. Ціноутворення та кошторисна справа у будівництві

Тема 5. Економіка капітального будівництва

Будівельне підприємство. Фінанси будівельного підприємства. Тарифи. Дохід. Грошові потоки. Фінансово-кредитні і нематеріальні активи. Відсотки. Роялті. Дивіденди. Оренда.

Показники фінансового стану. Оцінка грошових потоків, ефективності, конкурентоспроможності, шляхи та резерви їх підвищення.

Тема 6. Система кошторисних норм, цін і ціноутворення в будівництві.

Ціноутворення в будівництві. Будівельний кошторис. Кошторисна вартість. Договірні та ринкові ціни в будівництві. Ціна оферти.

Тема 7. Кошторисна справа в будівництві.

Поняття будівельних та монтажних робіт. Склад прямих витрат. Порядок визначення загально виробничих витрат. Кошторисний прибуток. Кошти на покриття ризику.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	лаб	пр/сем	срс		лек	лаб	пр/сем	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Економіка будівельного підприємства (назва)										
Тема 1	9	2		2	5	9	1			8
Тема 2.	9	2		2	5	9	1			8
Тема 3.	9	2		2	5	9	-			9
Тема 4.	9	2		2	5	9	1			8
Разом за ЗМ 1	36	8		8	20	36	3			33
Змістовий модуль 2. Ціноутворення та кошторисна справа у будівництві (назва)										
Тема 5	18	2		2	14	9	1		1	7
Тема 6	18	2		2	14	9	1		2	6
Тема 7.	18	3		3	12	18	1		1	16
Разом за ЗМ 2	54	7		7	40	36	3		4	29
Індивідуальне завдання контрольна робота						18				18
Усього годин	90	15		15	60	90	6		4	80

5. Теми семінарських занять

Не передбачено.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовий модуль 1. Економіка будівельного підприємства			
1	Виробнича діяльність підприємств	2	
2	Основні та оборотні фонди будівельної організації	2	
3	Трудові ресурси і оплата праці	2	
4.	Узагальнюючі економічні показники діяльності будівельних організацій	2	
Змістовий модуль 2. Ціноутворення та кошторисна справа у будівництві			
5.	Економіка капітального будівництва	2	
6.	Ціноутворення і кошторисна справа в будівництві	2	
7	Порядок визначення вартості будівництва	3	
Разом		15	-

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Виробнича діяльність підприємств	4	8
2	Основні та оборотні фонди будівельної організації	2	8
3	Трудові ресурси і оплата праці	2	12
4	Узагальнюючі економічні показники діяльності будівельних організацій	4	8
4.1.	Економіка капітального будівництва	16	8
4.2.	Ціноутворення і кошторисна справа в будівництві	16	8
5	Порядок визначення вартості будівництва	16	10
	Контрольна робота (для заочної форми навчання)		18
Разом		60	80

9. Індивідуальні завдання (ІЗ)

Контрольна робота виконується по методичним вказівкам з розробки з розробки розрахунково-графічної робіт з дисципліни економіка будівництва (для студентів денної і заочної форм навчання напряму підготовки 6.060101 «Будівництво» фахове спрямування «Теплогазопостачання та вентиляція»).

10. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні, репродуктивні (пояснювально-ілюстративні). Розв'язок задач. Конспектування лекцій. Самостійна робота.

11. Методи контролю

Контрольні роботи. Тестування. Практична перевірка умінь і навичок. Розв'язок задач.

Залікове завдання складається з тестових питань:

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточна атестація та самостійна робота							Підсумковий контроль (залік)	Сума
ЗМ 1				ЗМ 2				
T1*	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
8	6	6	8	8	8	10		
30%				70%				100%
Для заочної форми навчання								
Індивідуальне завдання (для заочної форми навчання)								50%
Тестове завдання								50%
Усього								100%

*

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
	для заліку	
90-100	відмінно	A
82-89	добре	B
74-81		C
64-73	задовільно	D
60-63		E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	Fx
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

13. Методичне забезпечення

1. „Економіка будівництва”. Тексти лекцій (для студентів спеціальності 6.092100 - „Теплогазопостачання і вентиляція”). / Укл. В.Е. Лук янченкова. – Харків: ХНАМГ, 2012 – 96 с.

2. Методичні вказівки до практичних занять з курсу „Економіка будівництва” (для студентів спеціальності 6.092100 - „Теплогазопостачання і вентиляція”) – Харків: ХНАМГ, 2013 – 40 с.

3. Методичні вказівки до самостійної роботи з курсу «Економіка будівництва» та виконання розрахунково-графічної роботи для студентів всіх форм навчання зі спеціальності 6.092100 - „Теплогазопостачання і вентиляція”. Укл. С.І. Плотницька. – Харків: ХНАМГ, 2009.

14. Рекомендовані джерела літератури

Базові

1. Абрамов Л.И., Манаенкова Э.А. Организация и планирование строительного производства. Управление строительной организацией: (Учебник для вузов по специальности «Теплоснабжение и вентиляция»). – М.: Стройиздат, 1990. – 400 с.

2. Бардаков В. А., Княжеченко В. В., Костюк В.О., Юр’єва Т. П., Юр’єва С. Ю. Економіка міського господарства: Навч. посібник. / За ред. Т.П. Юр’євої. — Х.: ХДАМГ, 2002. — 672 с.

3. Богуславский Л.Д. и др. Экономика теплогазоснабжения и вентиляции. (3-е изд., перераб. и доп.) – М.: Стройиздат, 1988. – 350 с.

4. Економіка будівництва: Навч. пос. / За ред. Іванілова О. – Х.: Вища школа, 2001. – 584 с.

5. Толмачев Е.А., Монахов Б.Е. Экономика строительства: Уч. пос. – М.: Юриспруденция, 2003. – 224 с.

6. Чистов Л.М. Экономика строительства: Уч. – Спб.: Изд-во «Питер», 2001. – 384 с.

Допоміжні

1. Закон України “Про ціни та ціноутворення” / Відомості Верховної Ради України – К.: Вид. ВРУ, №52, 1996.

2. ДБН-Д.1.1-1-2000. Правила визначення вартості будівництва. Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Доповненням № 3, затвердженим наказом Держбуду України від 7 травня 2002 р. № 80 / Держбуд України. – К., 2002.

3. ДБН Д.2.2-99 (РЭСН).

4. ДБН Д.2.3-99 (РЭСНМО).

5. ДБН Д.2.7-2000 (РСНЭМ).

6. ДБН Д.2.4-2000 (РЭСНр).

7. Доповнення N 1 до Правил визначення вартості проектно-вишукувальних робіт для будівництва, що здійснюється на території України

ДБН Д.1.1-7-2000, затв. наказом Держбуду України 10.07.2002 № 7 (введені в дію з 1 липня 2002р.).

8. Положення про проведення конкурсів (тендерів) у будівництві, затв. постановою КМ України від 9 січня 1996 р. N 25 / Держбуд України .- К., 1996.

15. Інформаційні ресурси

1. Статистична інформація і методологічні матеріали державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.